

MUZEUM PIERWSZYCH PIASTÓW NA LEDNICY
MUSAEUM PRIMORUM PRINCIPUM EX STIRPE PIASTEAE IN LEDNICA

STUDIA LEDNICKIE

XI

DZIEKANOWICE–LEDNICA 2012

SPIS TREŚCI / CONTENTS

Wykaz skrótów	9
<i>IN MEMORIAM</i>	
Janusz Górecki , Mateusz Łastowiecki (1934–2011) — wspomnienie <i>Mateusz Łastowiecki (1934–2011) — the Reminiscence</i>	17
CENTRALNA INAUGURACJA OBCHODÓW XIX EUROPEJSKICH DNI DZIEDZICTWA W POLSCE / <i>CENTRAL INAUGURATION OF THE CELE- BRATION OF THE 19TH EUROPEAN HERITAGE DAYS IN POLAND</i>	
Andrzej M. Wyrwa , <i>IN DIE FESTIVITATIS MONUMENTORUM HISTO- RIAE</i> — przemówienie powitalne podczas ceremonii otwarcia XIX Europej- skich Dni Dziedzictwa na Ostrowie Lednickim, 10 września 2011 roku <i>IN DIE FESTIVITATIS MONUMENTORUM HISTORIAE — the Welcoming Speech during the Opening Ceremony of the Nineteenth European Heritage Days on Lednica Holm, the 10th of September 2011</i>	25
Henryk Józef Muszyński , Arcybiskup, Metropolita Gnieźnieński, Prymas Polski Senior, Homilia wygłoszona na Mszy Świętej podczas ceremonii otwarcia XIX Europejskich Dni Dziedzictwa na Ostrowie Lednickim, 10 września 2011 roku <i>The Homily at the Holy Mass during the Opening Ceremony of the Nineteenth Euro- pean Heritage Days on Lednica Holm, the 10th of September 2011</i>	29
Paulina Florjanowicz , Dyrektor Narodowego Instytutu Dziedzictwa, inaugura- cja XIX Europejskich Dni Dziedzictwa na Ostrowie Lednickim, 10 września 2011 roku <i>The Inauguration of the Nineteenth European Heritage Days on Lednica Holm, the 10th of September 2011</i>	35

Anna Wrześcińska , Europejskie Dni Dziedzictwa na Ostrowie Lednickim <i>European Heritage Days on Lednica Holm</i>	37
--	----

STUDIA / STUDIES

Adriana Ciesielska , Królestwo, państwo, wodzostwo czy system prawa książęcego? O formach organizacji społecznych na etapie wczesnopiętrowym kilka uwag teoretycznych <i>Kingdom, State, Chiefdom or the ius ducale System? A Few Theoretical Remarks on the Forms of Social Organization during the Early-State Period</i>	47
Maurycy Kustra , Rozplanowanie i zasięg średniowiecznych Pobiedzisk <i>Planning and Extent of Pobiedziska in the Middle Ages</i>	59
Małgorzata Bronikowska , Jak bawili się nasi przodkowie, czyli głębszy wymiar kul- tury fizycznej <i>How Did Our Ancestors Play, or the Deeper Dimension of the Physical Culture</i>	75
Józef Banaszak , Pszczoła miodna na ziemiach polskich <i>Western (European) Honey Bee on the Polish Lands</i>	93

MATERIAŁY / MATERIALS

Andrzej Kaszubkiewicz , Aula palatium lednickiego <i>Assembly Hall of Lednica Palace</i>	117
Agnieszka Łukaszyk , Archeologia eksperymentalna — teoria, praktyka i doświad- czenie <i>Experimental Archaeology — Theory, Practice and Experience</i>	123
Arkadiusz Tabaka , Metody geoinformacyjne w badaniach archeologicznych <i>Geoinformation Technologies for Archaeological Research</i>	133
Adriana Garbatowska , Walkowice — zachodnie rubieże Wielkopolski <i>Walkowice Village — the Western Frontiers of the Greater Poland Region</i>	137
Małgorzata Fryza , Dom organisty w Wielkopolskim Parku Etnograficznym <i>House of an Organist in the Wielkopolska Ethnographic Park in Dziekanowice</i>	151
Katarzyna Hetman , Znajomość i zainteresowanie branży turystycznej w Polsce Szlakiem Piastowskim w odniesieniu do turystyki edukacyjnej <i>Knowledge and Interests of Tourism Industry in Poland Concerning the Piast Route with the Reference to Educational Tourism</i>	161

EKSPERTYZY I SPRAWOZDANIA / EXPERTISES AND REPORTS

Tomasz M. Sobalák , Wieńce jeleni sprzed 8 400 lat ze wsi Nienawiszcz (powiat obornicki) <i>Stag's Antlers of 8 400 years ago from Nienawiszcz Village (Oborniki County)</i>	189
Paweł Gan , Zabytki kupieckie ze zbiorów Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy. Próba interpretacji analiz składu chemicznego <i>Merchant Antiquities from the Collection in the Museum of the First Piasts at Lednica. An Attempt at Interpretation of the Chemical Analysis</i>	199

Jacek Wrzesiński , Rok 2011 na grodzie w Grzybowie <i>Year 2011, in the Grzybowo Stronghold</i>	215
Elżbieta Indycka , Sezon turystyczny w Rezerwacie Archeologicznym w Gieczu w roku 2011 <i>Tourist Season in the Archaeological Reserve in Giecz in 2011</i>	221

KRONIKA / CHRONICLE

Jacek Wrzesiński , Nagroda Lednickiego Orła Piastowskiego <i>The Lednica Piast Eagle Prize</i>	227
Jacek Wrzesiński , Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy laureatem konkursu SYBILLA 2010 w kategorii konserwacja muzealiów <i>The Museum of the First Piasts at Lednica which won the SYBILLA 2010 Prize in the Category of the Restoration of Museum Artefacts</i>	231
Anna Wrzesińska, Jacek Wrzesiński , Projekt edukacyjny „Mały Archeolog” <i>Educational Project: “A Small Archaeologist”</i>	237
Anna Wrzesińska, Jacek Wrzesiński , Impreza plenerowa „W lednickim grodzie księcia Mieszka” <i>An Open-Air Event: “In the Lednica Stronghold of Duke Mieszko”</i>	245
Paweł Sankiewicz , Obchody Roku świętego Jakuba na Ostrowie Lednickim <i>Celebrations of the Holy Year of Saint James on Lednica Holm</i>	249
Arkadiusz Tabaka , Wystawa „Skarby Średniowieczne Wielkopolski” <i>Exhibition: “Treasures of Greater Poland’s Medieval Hoards”</i>	251
Joanna Wiczeorek , Targi Książki dla Dzieci i Młodzieży i Targi Edukacyjne <i>Children’s and Youth Book Fair and Educational Fair</i>	253
Jacek Wrzesiński , Funeralia Lednickie — warsztaty archeologiczno-antropologiczne <i>Funeralia Lednickie — Archaeological and Anthropological Workshops</i>	255
Jacek Wrzesiński , Zjazd Wojowników Słowiańskich — Grzybowo 2010–2011 <i>Meeting of Slavonic Warriors — Grzybowo 2010–2011</i>	257
Arkadiusz Tabaka , Skarby natury i kultury nie tylko na monetach NBP. Otwarcie wystawy w NBP w Poznaniu <i>Treasures of Nature and Culture Not Only on the Coins from the National Bank of Poland. Opening of the Exhibition in the NBP in Poznań</i>	259
Andrzej Kowalczyk , Sesja popularno-naukowa i wystawa „Niecodziennie odkrycia w kopalni torfu we wsi Nienawiszcz” <i>Scientific Session for the General Public and Exhibition: “Uncommon Discoveries in the Peat Mine in Nienawiszcz Village”</i>	263
Arkadiusz Tabaka , Międzynarodowy projekt CARARE <i>International CARARE Project</i>	265
Arkadiusz Tabaka , „Skarby Średniowieczne Wielkopolski” na drzwiach otwartych w Narodowym Banku Polskim <i>“Treasures of Greater Poland’s Medieval Hoards” at Open Days in the National Bank of Poland</i>	267
Janusz Górecki , Muzeum Pierwszych Piastów w dokumentalnej produkcji filmowej <i>The Museum of the First Piasts in the Documentary Film Production</i>	269

Janusz Górecki , „Ostrów Lednicki. Pod niebem średniowiecza” — nowa archeologiczna ekspozycja stała w Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy <i>“Lednica Holm. Under the Sky of the Middle Ages” — New Permanent Archaeological Exposition in the Museum of the First Piasts at Lednica</i>	273
Mariola Olejniczak , „Przeszłość z pasją — pasja z przyszłością” <i>“The Past with Passion — a Passion with Good Prospects”</i>	277
Joanna Wiczorek , Obchody Międzynarodowego Dnia Ochrony Zabytków 2011 <i>Celebrations of the International Day for Museums and Sites 2011</i>	279
Janusz Górecki , Wystawa „Wyspa władców. Ostrów Lednicki” w Muzeum Górnośląskim w Bytomiu oraz Muzeum Regionalnym w Wągrowcu <i>Exhibition: “The Rulers’ Islands. Lednica Holm” in the Upper Silesian Museum in Bytom and in the Regional Museum of Wągrowiec</i>	281
Andrzej Kowalczyk , Seminarium naukowe „Niecodziennie odkrycia w kopalni torfu we wsi Nienawiszcz” <i>Scientific Seminar: “Uncommon Discoveries in the Peat Mine in Nienawiszcz Village”</i>	285
Marta Romanow-Kujawa , Świat Jana Koloczka — wystawa czasowa w sezonie 2011 <i>Jan Koloczek’s World — Temporary Exhibition in the Season of 2011</i>	287
Adriana Garbatowska , 25. konferencja Stowarzyszenia Europejskich Muzeów na Wolnym Powietrzu (AEOM) Czechy–Słowacja 20–25 sierpnia 2011 r. <i>25th Conference of the Association of European Open-Air Museums (AEOM) The Czech Republic–Slovakia 20th–25th of August 2011</i>	293

BIBLIOGRAFIA / BIBLIOGRAPHY

Piotr Kuszczał , Materiały do bibliografii regionu Lednicy za lata 2008–2010 <i>Bibliographical Materials for Lednica Area of 2008–2010</i>	301
Piotr Kuszczał , Materiały do bibliografii regionu Giecz za lata 2008–2010 <i>Bibliographical Materials for Giecz Area of 2008–2010</i>	317
Piotr Kuszczał, Krystyna Sulowska-Tuszyńska , Materiały do bibliografii regionu Grzybowa za lata 2008–2010 <i>Bibliographical Materials for Grzybowo Area of 2008–2010</i>	325
Piotr Kuszczał , Materiały do bibliografii regionu Radzim za lata 2008–2010 <i>Bibliographical Materials for Radzim Area of 2008–2010</i>	329